

ПОЛОЖЕННЯ

**про освітню, організаційну, інформаційно-просвітницьку,
консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти у
Вінницькому національному аграрному університеті**

Вінниця 2019

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА

Положення щодо освітньої, організаційної, інформаційно-просвітницької, консультаційної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти (далі – Положення) є нормативним документом Вінницького національного аграрного університету, який розроблений на підставі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», державних стандартах освіти, інших нормативно-правових актів, нормативних актів Міністерства освіти і науки України, а також на підставі чинних нормативних документів, що регулюють освітню діяльність Університету.

2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ НЕОБХІДНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ПІДТРИМКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Освітня та організаційна підтримка здобувачів вищої освіти

Основними документами щодо надання освітньої та організаційної підтримки здобувачам вищої освіти є Положення про організацію освітнього процесу та Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти у Вінницькому національному аграрному університеті, що регламентують організацію освітнього процесу підготовки осіб, які навчаються за освітніми ступенями бакалавра, магістра, освітньо-науковим ступенем доктора філософії, науковим ступенем доктора наук.

Освітній процес у ВНАУ організовується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання, використання електронних засобів та систем управління навчанням; орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, в галузях техніки, технологій, системах управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті ґрунтується на принципах:

- відповідності нормативним актам органів державного управління освітою;
- системності в управлінні якістю освітнього процесу та здійснення моніторингових процедур з якості вищої освіти;

- безперервного підвищення якості освіти в Університеті;
- відповідальності співробітників Університету за якість освітніх послуг;
- постійного підвищення рівня професійної компетентності персоналу;
- доступності і відкритості у взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу

Забезпечення необхідними ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти в університеті відповідає ліцензійним та акредитаційним вимогам провадження освітньої діяльності. Матеріально-технічна база ВНАУ пристосована для підготовки здобувачів вищої освіти з дотриманням чинних нормативів. Освітній процес здійснюється в навчальних корпусах, лабораторіях та на базах практик на підставі графіку освітнього процесу та розкладу занять. Наявна комп'ютерна база задовольняє потреби здобувачів у відповідності з чинним нормативом. У комп'ютерних класах проводяться, практичні заняття для здобувачів вищої освіти. У вільний від аудиторних занять час комп'ютерні класи використовуються для виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань тощо. У ВНАУ створено умови для доступу до мережі Internet, у корпусах університету діє WiFi-мережа. Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях у необхідній кількості.

2.2.Інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти

В рамках програм наскрізної комп'ютерної підготовки студентів, а також в якості глобального інформаційного каналу в навчальному процесі ВНАУ використовується Електронна система управління ЗВО «Сократ». Наразі система «Сократ» є складною комп'ютерною мережею, що складається із десятків підмереж, включає більше 250 робочих навчальних станцій, які розташовані в 20 комп'ютерних аудиторіях у всіх навчальних корпусах університету по місту, систему серверів і сотен службових комп'ютерів. Мережу обслуговують наступні сервери:

В навчальних комп'ютерних аудиторіях встановлені комп'ютери (робочі станції), які приєднані до мережі. Робочі станції мають дві операційні системи: Windows і GNU/Linux. Електронний навчально-методичний комплекс на основі електронної системи «Сократ» передбачає розвиток багатьох видів технологій: - кейс-технології, за яких консультативні матеріали та прикладні розробки для підприємців-практиків, промисловців формуються у вигляді кейсбібліотек; - відео-технології, які базуються на використанні відео-лекцій з консультаціями у тьюторів та між науковцями; -

мережевої технології, побудованої на використанні мережі Інтернет соціальних спільнот, як для забезпечення студентів навчально-методичним матеріалом, так і для інтерактивної взаємодії тьютора і студента та науковців між собою. Електронний навчально-методичний комплекс на основі електронної системи «Сократ» включає в себе: навчальну картку студента, викладача, науковця; електронні тести; скомпоновані методичні й електронні навчальні та науково-дослідні матеріали; бібліотечні ресурси; засоби спілкування; матеріали відео-лекцій, вебінарів тощо. Електронний навчально-методичний комплекс може бути сформований як дистанційний курс або набір навчально-методичних матеріалів, до яких надається доступ студентам, що вивчають визначені дисципліни. Система «Сократ» містить єдину базу даних студентів, дисциплін, викладачів і співробітників. Вона є глобальним інформаційним ресурсом університету. На її основі відбувається управління навчальним процесом ВНАУ і функціонування підсистем «Сократ»: «АСУ-Деканат»; електронної бібліотечної системи «Софія»; репозиторію університету; автоматизованої системи тестування знань Тезаурус; обліку знань студентів; обліку навчальної активності студентів; навчальної клієнт-серверної програми «WEB-бухгалтерія».

2.2.1. Використання інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом

Науково-консультативне освітнє інтерактивне середовище ВНАУ розвивається за допомогою соціальної мережі «Спільнота ВНАУ». Тренінгові технології використовуються для навчання викладачів університету. Створена методика тренінгового навчання «Синергія» (покрокове навчання викладачів від традиційного до інноваційного) Методика включає в себе онлайн-допомогу викладачу, низку блогів, алгоритмів, інструкцій, кейсів, тренінгів та методичних матеріалів щодо інноваційних технологій в освіті. Тренінги щодо інноваційних методів навчання включають в себе новітні методики викладання, використання активних методів навчання, мотивації студентів, практичного використання інструментів соціальних сервісів, вебінарів.

Науково-дослідні роботи з інноваційних технологій в освіті проходять апробацію на міжнародних конференціях, виставках, форумах, онлайн- та офлайн-семінарах, представлені в наукових статтях, монографіях, методичних розробках.

Для дистанційного навчання викладачів та ведення онлайн-науково-дослідних проектів використовується система дистанційного

навчання MOODLE, BigBlueButton, спільнота ВНАУ, низка групових та особистих блоків, інструменти Вікіпедії.

Електронна система «Сократ» є глобальним інформаційним базисом університету для: управління навчальним процесом; обліку знань студентів; обліку навчальної активності студентів; системи тестування знань Тезаурус та Веб-майстер; роботи навчальної клієнт-серверної програми WEB-бухгалтерія; ведення персональних справ студентів; ведення медичних справ студентів; управління і розподілу індивідуальних ресурсів студентів на файловому сервері університету; бібліотеки; репозиторію університету; створення електронних книг; підтримки науково-консультативного освітнього середовища університету.

Персональний кабінет викладача дає можливість публікації власних методичних матеріалів викладачем для використання їх в навчальних картках дисциплін; містить систему напівавтоматичної публікації офіційних методичних та навчальних видань університету в електронній бібліотеці; електронні засоби ведення викладачами кредитно-модульної системи обліку знань (модулі, теми, відомості, журнали оцінок); WEB-конструктор тестів системи WEB-тезаурус; викладацьку систему ведення власної навчальної документації; дає можливості управління WEB-сайтом своєї кафедри; перегляд та одержання розкладу занять на мобільний телефон з навчальної частини on-line; можливість розсилання повідомлень студентам або викладачам; участь та ведення WEB-чату, блогів, форуму.

2.2.2. Забезпечення публічності інформації про діяльність ВНАУ

На офіційному веб-сайті ВНАУ (<http://vsau.org/>) розміщено основну інформація про його діяльність, зокрема:

- структура університету;
- інформація про керівництво;
- інформація про ректорат та Вчену раду;
- інформація про громадські організації;
- інформація про наглядову раду
- контактна інформація;
- факультети та кафедри;
- довідка абітурієнту (правила прийому, ліцензії та сертифікати про акредитацію, зразки документів про освіту);
- навчальна робота;
- науково-дослідна робота;

- міжнародна діяльність;
- видавнича діяльність;
- публічна інформація

Інформація, що підлягає розміщенню на сайті університеті:

- загальна інформація про університет (історія університету та сучасність, інформація про керівництво університету, символіка університету, структура університету, основні нормативні акти, нагороди та досягнення університету, контактна інформація);

- інформація факультетів, кафедр, відділів та структурних підрозділів (історія, напрями діяльності, досягнення, керівництво, контакти);

- інформація про освітню діяльність університету (основні напрями та спеціальності підготовки фахівців, відомості про заходи освітнього спрямування, нормативні акти, довідкова інформація для студентів, зразки документів);

- інформація про науково-дослідну діяльність університету (відомості про напрями наукової діяльності; наукові проекти, що реалізуються в університеті; відомості про конференції, семінари та конкурси, що проводяться в університеті; відомості про аспірантуру та докторантуру, наукові видання, спеціалізовані вчені ради; відомості про студентську наукову діяльність);

- презентаційна інформація про наукові досягнення і інновації університету для зацікавлених осіб;

- інформація для вступників (правила та умови прийому до університету; напрями та спеціальності підготовки, на які оголошено прийом; перелік сертифікатів ЗНО, необхідних для вступу; довузівська освіта; форми навчання; вартість навчання на контрактній формі; навчання іноземних громадян);

- інформація для студентів (відомості про діяльність органів студентського самоврядування, профспілкової організації студентів, організацію студентського дозвілля, спортивне життя, локальні нормативні акти, зразки документів);

- інформація для викладачів та наукових працівників (відомості про стажування та підвищення кваліфікації; відомості про конференції, семінари, конкурси; локальні нормативні акти, зразки документів);

- інформація про Бібліотеку університету;

- електронний архів наукових та навчальних матеріалів університету;

- інформація про міжнародні зв'язки університету;

– анонси та новини, оголошення про заходи, що організовує університет, чи в яких бере участь.

2.3. Консультаційна підтримка здобувачів вищої освіти

Важливе завдання загальноуніверситетських відділів, що відповідають за підтримку здобувачів вищої освіти, полягає у наданні консультаційної допомоги здобувачам вищої освіти як у навчальній, так і позанавчальній сферах на всіх етапах навчання. До загальноуніверситетських відділів, що відповідають за підтримку студентів, належать:

- приймальна комісія;
- навчально-науковий центр;
- деканати факультетів;
- науково-дослідна частина;
- відділ євроінтеграції та міжнародної діяльності;
- відділ аспірантури та докторантури;
- центр підвищення кваліфікації, післядипломної освіти та дорадництва;
- відділ медіа та інформаційних ресурсів;
- відділ з поселення і проживання студентів і аспірантів;
- кафедри;
- бібліотека;
- органи студентського самоврядування.

2.4. Соціальна підтримка здобувачів вищої освіти

Підтримка здобувачів вищої освіти забезпечується розвиненою соціальною інфраструктурою. ВНАУ має 5 навчальних корпусів загальною площею 27530 м², з яких площа навчально-лабораторних приміщень – 18109 м² і складає 3,0 м² в розрахунку на одного здобувача.

Окремим структурним підрозділом ВНАУ є Студентське містечко. У своїй діяльності керується чинними законодавчими актами України, типовим положенням про студентський гуртожиток навчального закладу Міністерства освіти та науки України, Статутом ВНАУ та Положенням про Студмістечко.

Студентське містечко об'єднує комплекс з 4 гуртожитків загальною житловою площею 17771,1 м² на 1526 ліжко-місць, в яких створені всі умови для повноцінного навчання, побуту та відпочинку студентів. Гуртожитки призначені для компактного проживання студентів, студентських сімей,

аспірантів, слухачів підготовчих відділень, абітурієнтів і студентів інших підрозділів університету. Забезпеченість здобувачів гуртожитками досягає 100%. Усі гуртожитки розміщені компактно на території університету поряд з громадським транспортом (тролейбус, автобус, маршрутне таксі).

Гуртожитки забезпечені твердим та м'яким інвентарем, комунальними послугами – централізованим опаленням, холодною та гарячою водою, душовими кімнатами, охороною та іншими засобами і послугами, які забезпечують належні умови мешканцям студмістечка за невисоку плату.

Навчальні корпуси та гуртожитки під'єднанні до мережі Інтернет, крім того існують зони вільного доступу Wi-Fi.

У навчальному корпусі №3 розміщена простора їдальня на 250 місць, яка є сучасним закладом громадського харчування, оснащена відповідно до сучасних вимог приготування продукції та організації харчування, у кожному корпусі функціонують буфети.

Для активного відпочинку студентів, розвитку у студентської молоді потреби здорового способу життя, як невід'ємного елементу загальної культури особистості, у ВНАУ успішно функціонують бібліотеки, 4 читальні зали, комп'ютерні класи, актова та балетна зали, спортивні зали, гімнастична зала, приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять з тренажерним обладнанням, тренажерний майданчик, спортивні майданчики та стадіон. Доступ студентів до інфраструктури є безкоштовним.

В управлінні Студмістечком велику роль грає студентська громадськість через студентські ради гуртожитків, студентську профспілку, студентський загін по підтриманню порядку у студмістечку та ін. Здобувачі вищої освіти беруть участь у поселенні, організації роботи студмістечка, виселенні студентів та інших сторонах студентського життя, маючи право голосу у складі ради з виховної роботи ВНАУ, а також мають право на погодження рішень адміністрації з студентськими радами та студентським профкомом.

У ВНАУ запроваджено наскрізну систему наставництва, а саме: за кожною академічною групою закріплено викладача-наставника, який допомагає всій групі та кожному студентові зокрема розв'язувати конкретні проблеми, а також підтримує зв'язки з батьками. Результатом діяльності наставника є набуття молодою людиною соціального досвіду поведінки, формування національної самосвідомості, цілісних орієнтацій і розвиток індивідуальних якостей особистості. Серед основних форм роботи наставників академічних груп є виховні години, які входять до розкладу академічних занять. Викладачі за індивідуальним планом проводять бесіди, дискусії, інші заходи виховного впливу.

Проблемами соціально-вразливої частини здобувачів вищої освіти у ВНАУ опікуються також відділ виховної роботи Центру довузівської підготовки, прийому на навчання та виховної роботи, органи студентського самоврядування, профспілковий комітет студентів.

2.5. Психологічна підтримка здобувачів вищої освіти у ВНАУ

З метою поліпшення соціалізації студентів, розвитку комунікативних здібностей та профілактики особистісних конфліктів у ВНАУ створено психологічну службу, основні напрями діяльності якої полягають у психологічній діагностиці, організаційно-методичній роботі, психологічній просвіті.

Основними функціями психологічної служби є сприяння:

- створенню умов для соціального та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, охорони психічного здоров'я;
- формуванню соціально-комунікативної компетентності здобувачів;
- формуванню психологічної готовності учасників освітнього процесу до взаємодії в інклюзивному середовищі із здобувачами з особливими освітніми потребами;
- формуванню психологічної культури учасників освітнього процесу;
- попередженню будь-яких видів і форм насильства та конфліктів серед здобувачів освіти.

Служба психологічної підтримки здійснює:

- психологічне забезпечення освітнього процесу;
- психологічний супровід психічного, розумового, соціального і фізичного розвитку здобувачів освіти;
- психологічну діагностику та аналіз динаміки психічного, розумового і соціального розвитку здобувачів освіти;
- психологічний супровід адаптації до умов освітнього процесу;
- реалізацію розвивальних, профілактичних, просвітницьких, корекційних програм з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів освіти;
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу з питань навчання, виховання здобувачів освіти, особистісного та професійного розвитку тощо;
- роботу з постраждалими від насильства тощо.

Служба психологічної підтримки бере участь в освітній діяльності, спрямованій на забезпечення всебічного розвитку здобувачів освіти як

особистості та найвищої цінності суспільства, їх талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству.

Психологічна служба ВНАУ підпорядковується Центру довузівської підготовки, прийому на навчання та виховної роботи, співпрацює з усіма підрозділами навчального закладу: деканатами, кураторами, бібліотекою, батьківською громадою, студентським активом, а також органами охорони здоров'я, соціальної політики, молоді та спорту, внутрішніх справ, іншими органами виконавчої влади тощо.

3. ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Для забезпечення права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної вищої освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб, з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром в Університеті передбачені такі заходи:

1. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, що передбачає:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил (у разі коли це неможливо повністю, здійснюється розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну);
- забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації навчального процесу;
- забезпечення доступності інформації в різних форматах (збільшений шрифт, електронний формат та інші).

2. Для створення у ВНАУ інклюзивного освітнього середовища Ректор на підставі письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами або одного з батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх

потреб, утворює інклюзивну групу. Утворення інклюзивної групи у ВНАУ та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу ректора. Гранична чисельність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в одній групі визначається виходячи з індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких здобувачів освіти, спеціальності, пристосованості аудиторій тощо.

3. Для забезпечення підтримки здобувачів з особливими освітніми потребами в Університеті при Центрі довузівської підготовки, прийому на навчання та виховної роботи створюється група психолого-педагогічного супроводу (створення та припинення її діяльності здійснюється за наказом ректора). До складу групи залучаються науково-педагогічні працівники Університету, представники адміністрації та інші фахівці (за потреби).

Група психолого-педагогічного супроводу виконує такі завдання:

- співпрацює із структурними підрозділами Університету щодо організації інклюзивного навчання та забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- розробляє індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання, вносить до нього зміни, організовує індивідуальні консультації;

- організовує надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу;

- організовує підготовку (підвищення кваліфікації) науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти та соціальних працівників, волонтерів для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів, засідань за круглим столом тощо;

- консультує та надає методичну допомогу науково-педагогічним працівникам закладу вищої освіти щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- провадить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- співпрацює із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

– організовує заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, в тому числі надання інформації та допомоги у влаштуванні в гуртожиток, отриманні технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти.

Індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами розробляється за його участю, з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку (за наявності), підписується самим здобувачем освіти та затверджується керівником закладу вищої освіти.

З метою створення належних умов для забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу в університеті можуть обладнуватися ресурсні кімнати; приміщення для надання консультацій психологом, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування; зали для занять з лікувальної фізкультури тощо.

Супровід здобувача освіти з особливими освітніми потребами можуть здійснювати батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними, соціальні працівники (робітники), волонтери.

В університеті створені умови для осіб з особливими освітніми потребами, зокрема кожний навчальний корпус обладнаний пандусами, у 2-му корпусі працює ліфт.